Takshashila Project

द्वार

॥श्रीपोथितोरणीध्वजापताका॥
॥दवेवजेशंरनाईजेशंकरजी॥
॥नीपत्र१४छै॥श्री॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

राम ॥श्रीगणेशाय नमः॥ अथ तोरणपूजन विधि॥ प्राच्यां॥ ॐ पूर्वस्यां
दिशि यज्ञस्य मुहूर्तं नाम तोरणं। महावीर्यं महाकायं सिंदूरस्य सम
प्रभं। तत्र द्वारे स्थितः शैलेन्द्रो महेंद्रो नाम विश्रुतः॥ अस्मिन्महोत्स
वे यज्ञे क्रतुनाध्वरे शुभे॥ एह्येहि अस्य कृते तोरणे सौद्धेदाधितिष्ठित
रुद्रदैवतरणं यज्ञरक्षा सर्वविघ्नान्निवारय अग्निमीळे त्ति मंत्रेण
स्येवदाधितिष्ठित अस्य तोरणाय नमः॥ एह्येहि त्वं सृतयुजहारेच
महत्तोरणं॥ अस्यां दिशि चरक्षे मं यज्ञं विघ्नान्निवारय। सर्वसिद्धिं
२ स्या प्रयच्छामि यजमानेहर्निशं॥ गृहाण विभ्रयामास तइं रस्याज्ञामिहा
वह॥ अग्नीमीळे स्कं॥ त्रातारमिंद्र सूक्तं॥ यइंद्र इंद्रियं यजुः॥ ई ११

Takshashila Project

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

उत्तम॥ इंद्रस्तुतं मघवेणो॥ इंद्रप्राप्तायस्वाहा॥ भगवते पूर्वद्वारस्थि
तायऐरावतारूढतोरणाय सर्वदाधिष्ठितायइंद्रदेवत्यायदीर्घचतुर
स्रायऊर्ध्वफलकसहितायत्रिसूत्रयुतायसुहृढनाम्नेपूर्वतोर
णायनमः॥ इदमर्घ्यं चंदनपुष्पधूपदीपादिभिरुपचारैः पूजनंमा
षभक्तंनैवेद्यं॥ बलिदानं॥ ततः वितानद्वारस्थयोर्द्वारशाखयोः
पूजा वितानद्वारायनमः॥ धात्रेनमः॥ विधात्रेनमः॥ मध्यद्वारश्रि
यैनमः॥ उपरि गणपतयेनमः॥ अधो वास्तुपुरुषायनमः॥ आदि
त्यायनमः॥ त्रिसूत्रायनमः॥ भगवते पूर्वद्वारस्थितस्य पूर्वोक्त
विशेषणविशिष्टस्यसुहृढनाम्ने पूर्वतोरणस्य पूजनं परिपूर्णम्॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

४ अस्मिन्महोत्सवे यज्ञे क्रतुना प्रवरे शुभे।

स्तु परतिपूर्वे तोरणपूजनं ॥ अथ दक्षिणद्वारे दक्षिणद्वारसहितं तो
रणपूजयेत् ॥ दक्षिणस्यां दिशि यज्ञस्य विकटं नाम तोरणं ॥ म
हावीर्यं महाकायं कृष्णांजनसमप्रभं ॥ तत्र द्वारे स्थितः कृष्णो विंध्य
नामातिविश्रुतः ॥ एह्येह्यौदुंबर महातोरण यजुर्वेदाधिष्ठित ॥ यम
दैवत्येन यज्ञं रक्ष सर्वविघ्नान्निवारय इषे त्वेति मंत्रेण यजुर्वेदाधि
ष्ठितायौदुंबरतोरणाय नमः ॥ एह्येहि त्रेतायुगद्वारे त्वं च महत्तोर
णं ॥ अस्यां दिशि च रक्षेमं यज्ञं विघ्नान्निवारयो ॥ आगच्छ तोरणश्रेष्ठ
यमस्याज्ञानिहावह ॥ यम आज्ञापयस्वाहा ॥ इषे त्वा यजुः ॥ अस्मि
न्देशे ॥ यमाय त्वा यजुः ॥ नौथर्ससाम ॥ यमस्सूक्तमथर्वण ॥ ॥२॥

२ सर्वसिद्धिप्रयच्छामि यजमानस्याह
र्निशं ॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

२ दीर्घचतुरस्राय।　　　　२ त्रिमेखलयुताय

भगवते दक्षिणद्वारस्थिताय औदुंबरनिर्मिताय यजुर्वेदाधिष्ठि
ताय यमदेवत्याय ऊर्ध्वपत्रकादिस्थिताय विकटनाम्ने दक्षि
णतोरणाय नमः॥ इदमर्घ्य। चंदनपुष्पधूपदीपादिभिरुपचा
रैः पूजनं माषभक्त नैवेद्यं। बलिदानं॥ ततो पुष्करद्वास्थयोर्द्वा
रशाखयोः पूजा। पुष्करद्वाराय नमः॥ बलाय नमः॥ प्रबलाय
नमः॥ [illegible] ॥ मध्ये द्वाःश्रियै नमः॥ उप
रि गणपतये नमः॥ अधो वास्तुपुरुषाय नमः॥ क्षेत्रराजाय न
मः॥ भगवते दक्षिणद्वारस्थितस्य पूर्वोक्त विशेषण विशिष्टस्य
विकटनाम्ने दक्षिणतोरणस्य पूजनं परिपूर्णमस्तु॥ इति दक्षिण

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

तोरण॰

राम

३ अस्मिन्महोत्सवे यज्ञे क्रतुना प्रवरे शुभे।
तोरणपूजनं ॥ अथ पश्चिमद्वारे पश्चिमद्वारसहित तोरणपूजयेत्
प्रतीच्यां दिशि यज्ञस्य सुप्तीमेन नाम तोरणं ॥ महावीर्य महाका
य सुवर्णसदृशप्रभं तेन द्वारे स्थितः शैलो गंधमादन नामकः ॥ ए
ह्येहि त्वं रक्ष तोरण सामवेदाधिष्ठित वरुणदैवत्येन नं यज्ञं रक्ष सर्व
विघ्नान्निवारय ॥ अग्न आयाहि मंत्रेण सामवेदाधिष्ठित त्वं रक्ष तो
रणयन मः ॥ एह्येहि द्वापरयुग द्वारे च महतोरणं अस्यां दिशि च
रक्षेमं यज्ञं विघ्नान्निवारय ॥ आगच्छ तोरण श्रेष्ठ वरुणस्याज्ञा
मिहावह ॥ वरुणज्ञापय स्वाहा ॥ अग्न आयाहि यो साम ॥ वरुणं वो रि
शादस श्लो॰ वरुणस्योत्तंभनमसि यजुः ॥ वरुणसाम ॥ वरुणसू॰ ॥३॥
३ सर्वसिद्धिं प्रयच्छामि यजमानस्याहं नित्यशः।

Takshashila Project

मथर्वणे॥भगवतेपश्चिमद्वारस्थितायब्रह्मनिर्मिताय[illegible]सामवे
दाधिष्ठितायवरुणदेवस्यायदीर्घचतुरस्रायउर्ध्वफलकसहिता
२ य यस्तुभीमंनाम्नेपश्चिमतोरणायनमः॥इदमर्घ्यचंदनपुष्पधूपदीपा
दिभिरुपचारैःपूजनंमाषभक्तंनैवेद्यंबलिदानं॥ततोधनद्वारशा
खास्थयोर्द्वारशाखयोःपूजा॥धनद्वारायनमः॥जयायनमः॥विज
यायनमः॥मध्येद्वारेश्रियैनमः॥उपरिगणपतयेनमः॥अधोद्वास्तु
पुरुषायनमः॥त्रिशूलायनमः॥भगवतेपश्चिमद्वारस्थितस्यपूर्वो
क्तविशेषणविशिष्टस्यस्तुभीमंनाम्नेपश्चिमतोरणस्यपूजनंपरि
पूर्णमस्तु॥इतिपश्चिमतोरणपूजनं॥अथोत्तरद्वारेउत्तरद्वारसहि

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

ततोरणपूजयेत्॥ उत्तरस्यां दिशि यत्तस्य सुभद्रन्नाम तोरणं। महा
वीर्यं महाकायं शुद्धस्फटिकनिर्मितं तत्र द्वारे स्थितः शुभ्रो हिमवान्ना
म पर्वतः॥ अस्मिन्महोत्सवे यज्ञे क्रतुनाध्वरेशुभे॥ एह्येहि वरतोरण
अथर्ववेदाधिष्ठितसोमदैवत्य एनं यज्ञं रक्ष सर्वविघ्नान्निवारय शंनोदे
वीति मंत्रेण अथर्ववेदाधिष्ठिताय वरतोरणाय नमः॥ एह्येहि त्वं क
लियुगद्वारे च महत्तोरणं॥ अस्यां दिशि च रक्षेमं यज्ञं विघ्नान्निवारय।
सर्वसिद्धिप्रयच्छामि यजमानस्याहर्निशं॥ आगच्छ तोरणश्रेष्ठ सो
मस्याज्ञामिहैव वै सोम आज्ञापय स्वाहा॥ चंद्रमा अप्स्व सेके।ऽमेदेवाय
शुः। शुक्रं चंद्र सामा। सोमस्ततमथर्वणे॥ भगवते उत्तरद्वारस्थिताय
शन्नोदेवी अथर्व तोर र ॥८॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

वटनिर्मितायअथर्ववेदाधिष्ठितायसोमदेवत्यायदीर्घचतुरस्रा
२ख यऊर्ध्वफलकसहितायत्रिमेखलायुतायस्तंभइंद्रनाम्नेउत्तरतोरणायन।
मः।इदमत्र।चंदनपुष्पधूपदीपादिभिरुपचारैःपूजनं।माषभक्तेन।
वेद्यां।बलिदानं।ततःकामदद्वारस्कंधयोर्द्वारशाखयोः।पूजा।कामदद्वारा
यनमः।चंडायनमः।प्रचंडायनमः।मध्येद्वारश्रियैनमः।उपरिगणपत
येनमः।अधोवास्तुपुरुषायनमः।त्रिमेखलायनमः।गजवतेउत्तरद्वार
स्थितस्यपूर्वोक्तविशेषणविशिष्टस्यस्तंभइंद्रनाम्नेउत्तरतोरणस्य।
पूजनंपरिपूर्णमस्तु।इतितोरणेतोरणेपूज्या।आदित्यावसवश्चपा
।पूज्यंतेविघ्ननाशार्थमशोकाम्रवटपल्लवैः।अश्वतोरणस्तंभतिः।देवा

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

स्तोरणरूपेण यज्ञेस्मिन्नुपेस्तु मे। विघ्नविध्वंसनार्थाय रक्षार्थं त्वध्वर
स्य च॥ ॥इति तोरणपूजासमाप्तः॥ ॥अथ द्वारपालपूजा॥ द्वारपालांस्त
तो दक्षे पूर्वयोस्तान्निशामय। ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च पूर्वस्यां पूजयेद्वि
मान्। ब्रह्मजज्ञानमित्यस्य सूक्तं। इदं विष्णु यजुः। तमीशानं यजुः। आ तारमिन्द्रं सा
म। इन्द्र सूक्तमथर्वणे। ब्रह्मणे नमः। विष्णवे नमः। रुद्राय नमः। इत्यादि
मन्त्रादि पूजनं॥ इति पूर्वस्यां दिशि पूजनं। अथ दक्षिणस्यां॥ मित्रश्च व
रुणश्चैव अर्यमा च तृतीयकः॥ द्वारे दक्षिणदिक्संस्थे द्वारस्यान्पूजये
द्विमान्। नमो मित्रस्य सूक्तं। इमं मे यजुः। अर्यमादित्य साम। इमं मे अ
थर्वणे। मित्राय नमः। वरुणाय नमः। अर्यमणे नमः। इदं मन्त्रादि पू ॥५॥

Takshashila Project

प्रतीचीदिक्स्थितान्पूज्यानि मान्पूजकपालकान् ॥ २

भा

जनं॥ इति दक्षिणस्यां॥ अथ पश्चिमायां॥ अंबुर्विवस्वांस्त्वष्टा च पश्चि
मायां प्रपूजयेत्॥ ॐ भूर्भुवः ॐ श्रावेस्तक अभियमो अस्या यजुः हूरादिदेवय
स्तीसा० नमस्ते राजन्न मः॥ ॐ श्रावेन मः॥ विवस्वते नमः॥ त्वष्ट्रे नमः॥ इति प
श्चिमायां पूजनं॥ ॥ अथ उत्तरस्यां॥ सविता चैव पर्जन्यो यमश्चोत्तरतः
॥ सविता पश्चातात्॥ सेरु॥ नि कामे यजुः॥ यमाय त्वा साम॥ यमस्य क
मथर्वेण॥ सवित्रे नमः॥ पर्जन्याय नमः॥ यमाय नमः॥ इदमर्घ्यादि पू
जनं॥ इत्युत्तरस्यां॥ ॥ इति द्वारपालपूजासमाप्तः॥ इति॥ अथ ध्वजा
पताकयोः पूजनं॥ आशुः शिशानो ध्वजा मिंद्रायें द्रायुधध्वजं यतीकोन्यस्य
तत्रैव पूजां संक्रंदनेनान्यसेत्॥ इंद्रायुधो यमारक्तांबुष्मानीलाशिशि
प्रभां॥ धूम्रिकापद्मवर्णा चम्मुलोचै[illegible]दादिषु क्रमात्॥ नवमी पंच

इदम० पू० स्थितमत्रे पूजयेद्भक्ति भावेनोत्तर द्वारे मं डपे।

स्

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

ध्वजा०पू०
राम

वर्णैश्च दशमी पंचवर्णिका ॥ अंत्यांतरा तु ॥ इंद्रायुधोन्निता पूर्वे रक्ता चाग्ने
प्रकीर्तिता ॥ याम्ये कृष्णा तथा नीला नैर्ऋत्ये शुभदा स्मृता ॥ शुक्ला च वारु
णे योज्या धूम्रा च वायवे तथा ॥ पद्मवर्णा तथा सौम्ये शंकरे शुक्लवर्णि
का ॥ सर्ववर्णा तथा चोर्द्ध्वे अधोगाः पंचवर्णिकाः ॥ बाहुदंडप्रमाणेन
ध्वजादंडांश्च कारयेत् ॥ अर्द्धदंडप्रमाणेन पताका चैव कारयेत् ॥ वि
स्तरेण प्रकर्त्तव्या अष्टांगुलमिति स्मृता ॥ कार्यो दशहस्तश्च दंडकस्य
प्रमाणकः ॥ विस्तरेण प्रकर्त्तव्या ध्वजा वै षोडशांगुला ॥ वंशेषु किंनराः
पूज्याः ध्वजासु कुमुदादयः ॥ कुमुदः कुमुदाख्यश्च पुंडरीकोथवा मनः ॥
शंकुकर्णः सर्वनेत्रः सुमुखः सुप्रतिष्ठितः ॥ ब्रह्माना गाश्च पूर्वादिदशो
से ध्वजनायकः ॥ मातंगवत्सतमहिषसिंहमत्स्येणवाजिन ॥ वृषभं ॥६१

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

चयथान्यायंध्वजमध्येकमालिखेत्॥ वज्रशक्तिदंडखड्गपाशांकुशग
दा॥ अपि॥ त्रिशूलं चक्रं कमलं चक्रं पताकायां समालिखेत्॥ आवाहनं॥ पीत
वर्णां महाकायां तेजोवीर्यबलप्रदां॥ पूर्वस्यां दिशि लोकपालाजयामावाह
याम्यहं॥ त्रातारमिंद्रं सा॰॥ मा॰ ह्रीं इंद्राय यजुः॥ इंद्रापर्वता साम॥ इंद्रत्वा॰ अथ
र्वणे॥ कुमुदसहितायै पीतवर्णायै किंनरदंडस्थितायै॥ करिचिह्नितायै
किंकिणीकाशब्दितायै इंद्रदेवतायै॥ जयायान्नमस्ते॥ पूर्वध्वजायै सपरिवा
रायै नमः॥ इदमत्रादि पू॰॥ आशुः शिशानमंत्रेण इंद्रायेंद्रायुधप्रभां॥ पताका
न्यस्य तत्रैव पूजां संक्रंदनेन्यसेत्॥ इंद्रमिद्गाथिनो सा॰॥ आशुः शिशानो यजु
ः॥ त्रातारमिंद्रं साम॥ अंतरिक्षं अथर्वणे॥ इंद्रानुचरसहितायै सिंदूरवर्णा
ये किंनरदंडस्थितायै वज्रांकितायै किंकिणीकाशब्दितायै इंद्रदेवतायै।

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

पूर्वपताकायै नमः ॥१॥ इदमन्नेत्यादि पूजनं ॥ शतक्रतो सहस्राक्ष सर्वत्रा
सुरनिषूदन ॥ वज्रपाणे महाबाहो ध्वजाग्रं कृत नमोस्तु ते ॥ कुमुदः श्रीयतां वः
स्वाहा ॥ पूर्वदिशि संस्थितयोः ध्वजापताकयोः पूजनं परिपूर्णमस्तु ॥ इति पूर्वे स्थां
॥२॥ रक्तवर्णां महाकायां तेजोवीर्यबलप्रदां ॥ वह्निकोणस्थितां रक्तां च
ध्यामावाहयाम्यहं ॥ त्वं नो अग्ने तव देव ॥ त्वं नो अग्ने यजुः ॥ मूर्धानं दिवो
साम ॥ अग्नेरमन्वे ॥ अथर्वणः ॥ कुमुदाख्यसहितायै रक्तवर्णायै कि
न्नरदंष्ट्रसंस्थितायै चरक्तचिह्नितायै किंकिणीकाशोभितायै अग्निदेव
तायै आग्नेयनाम्न्यै ध्वजायै नमः ॥ इदमन्नेत्यादि पूजनं ॥ अग्निं दूते स्य
घाग्नेय्यां पताकां रक्तवस्त्रजां ॥ अग्निर्मूर्धा ॥ अग्निं दूतं यजुः ॥ अग्नि
स्तिग्मेन साम ॥ अग्ने जायस्वादि ॥ अथर्वणः ॥ अग्नेरनुचरसहितायै ॥७॥

२ न्यस्य तत्राग्निसंयुक्तां पूजयेच्चंदनादिभिः ॥१॥ २

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

कर्पूरवर्णायै किंनरदंडस्थितायै शक्त्यंकितायै अग्निदेवतायै किंकिणि
काशब्दितायै आग्नेयपताकायै नमः। इदमत्रेत्यादि पूजा। स्तुतिः। धूम्र
केतुर्महातेजाद्भुतं भुक्तिप्रियो न्मुखः। मेषासनसमारूढ ध्वजं प्रज्ञ
ज्ञमोस्तु ते। कुमुदाक्षः प्रीयतां वः स्वाहा॥ आग्नेयदिशास्थितयो ध्वजाय
ताकयोः सपरिवारयोः पूजनं परिपूर्णमस्तु॥ इत्याग्नेय्यां पूजनं॥ कृ
ष्णवर्णां महाकायां तेजोवीर्यबलप्रदां॥ सुभद्रां नाम याम्यां ध्वजं चावा
हयाम्यहं॥ यमेन दत्तं कृ॰। अस्ति यमो यजुः। वैराजं साम। नित्यं रुद्र अ
थर्वले। पुंडरीकसहितायै कृष्णवर्णायै किंनरदंडस्थितायै महिष
चिंह्नितायै यमदेवतायै किंकिणीकाशब्दितायै सुभद्रानाम्ने दक्षि

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

एषध्वजायै सपरिवारायै नमः इदमर्घ्यादि पूजा।। याम्ये धूम्रां पताकां च अथायं गो
रिति विन्यसेत्।। यमप्रीत्यै ध्वजं कृष्णं तस्यामेव दिशि न्यसेत्।। यस्मिन् वृक्षे स्थ
।। अथायं गो यजुः नाके सुपर्णं साम याये दक्षिणतो अथर्वणः।। यमानुचरस
हितायै धूम्रवर्णायै किंनरदंडुस्थितायै दंडांकितायै यमदेवतायै किंकि
णीकाशब्दितायै याम्यपताकायै नमः इदमर्घ्यादि पूजा।। धर्मो धर्म
विवेकश्च कृष्णांजनसमप्रभः। अंतकः प्राणिमात्रस्य ध्वजं प्रकृत्य नमोस्तु
ते।। पुंडरीकाक्ष प्रीयतां वः स्वाहा। दक्षिणदिशास्थयो ध्वजापताकयोः स
परिवारयोः पूजन परिपूर्णमस्तु।। इति याम्यां।। नीलवर्णं महाको
यां तेजो वीर्य बलप्रदां। पुष्टिदां नाम नैर्ऋत्यां ध्वजं चावाहयाम्यहं।। २५

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

वेदाहिनि॰ऋ॰।एवंतेनिर्ऋतेयजुः।वेदाहिनिर्ऋतिसाम।यंतेदेवी
निर्ऋति अथ॰॥वामनसहितायेनीलवर्णायेकिंनरदंडस्थिताये
सिंहचिह्नितायेनिर्ऋत्यदेवतायेकिंकिणीकाशब्दितायेपुष्टिदा
नाम्नेनिर्ऋतिध्वजायेसपरिवारायेनमः॥इदमत्रादिपूजनं॥असुनी
तेतिनेर्ऋत्यांपताकांकृष्णवर्णिकां।अनेनैवध्वजस्थीलंनिर्ऋतिप्री
तयेन्यसेत्॥प्रतार्यायुःप्रतरं॰ऋ॰।असुनीतेमनोयजुः।जरिताहिचित्
॰साम॥निर्ऋतेनिर्ऋत्या अथ॰॥निर्ऋत्यन्तुचतुरस्रसहितायेधूसरवर्णा
येकिंनरदंडस्थितायेखड्गांकितायेनिर्ऋतिदेवतायेनिर्ऋत्यपताका
येकिंकिणीकाशब्दितायेसपरिवारायेनमः॥इदमत्रादिपूजा॥
नीलविग्रहधारीचजटामुकुटमंडितः॥दानवेंद्रइतिख्यातोध्वजं

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

ग्रहकेन्नमोस्तुते। वामनः प्रीयतांवः स्वाहा॥ नैर्ऋतिदिशास्थयोः ध्वजा
पताकयोः सपरिवारयोः पूजनं परिपूर्णमस्तु॥ इति नैर्ऋत्यां॥
शुद्धस्फटिकसंकाशांतेजोवीर्यबलप्रदां। सुमहान्नामप्रतीच्यां ध्वजं
चावाहयाम्यहं॥ तत्त्वायामिब्रह्मणा ऋ०। वरुणस्योत्तंभनमसिय
जुः॥ त्वंवसाम॥ अथर्वशिर अथ०। शंकुकर्णसहितायै श्वेतवर्णा
यै किंनरदंडस्थितायै मत्स्यचिह्नितायै वरुणदेवतायै किंकिणि
काशब्दितायै सुमहान्नाम्न्यै पश्चिमध्वजायै सपरिवारायै नमः॥
इदमर्घ्यादिपूजा॥ इमम्मेवरुण ऋ० ध्वजपताकां पश्चिमेन्यसेत्॥ व (वरुणे)
रुणदैवतयेपीतामयामिदमितिध्वजं॥ उदुत्तमंवरुण ऋ०। इमंमेव
रुणयजुः॥ यदाकदासाम॥ वरुणोवार्यता अथ०॥ वरुणानुचरस ॥१९॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

हिताये मेघवर्णाये किंकिणिकाना नरदंडुस्थिताये पाशांकिताये वारु
ण्यै किंकिणिकाशब्दिताये पश्चिमपताकाये नमः ॥ इदमर्घ्यादि पूजनं ॥
पीतचक्रां किंतं रम्यं कुर्मि मालोपशोभितां ॥ यादसान्नाथ देवेश ध्वजं नि २
रक्तं नमोस्तु ते ॥ शंकुकर्णः प्रीयतां वः स्वाहा ॥ पश्चिमदिशास्थयोः ध्व
५ पूजने जापताकयोः सपरिवारयोः परिपूर्णमस्तु ॥ इति पश्चिमायां ॥५॥
हरिद्वर्णं महाकायां तेजोवीर्यबलप्रदां ॥ विजयान्नाम वायव्यां ध्व
जं चावाहयाम्यहं ॥ वायव्या याहि ॥ ॐ ॥ वातो वा मनो वा यजु ॥ वात
आवातु साम ॥ पद संचरं त्यं ॥ मर्ये नेत्रसहिताये धूम्रवर्णाये किं
नरदंडुस्थिताये मृगचिह्निताये वायुदेवताये किंकिणिकाशब्दि

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

तायै विजयानाम्न्यै वायुध्वजायै नमः। इदमत्रादि पूजा। वायव्यां दिशि
पताकां च प्राणदे त्वृचाददेत्। बीजमेवे... व्योमन् वायुप्रीत्यै विनिक्षिपे
त्। वात आवातु भेषजं॰ सं॰ प्राणदा यजुः॥ आघायेअग्निमिंधाता उ स
वायो सवितर अथर्वणे। वायव्यनुचरसहितायै नीलवर्णायै किंन
रदंडस्थितायै अंकुशांकितायै वायुदेवतायै किंकिणीकाशब्दिता
यै वायव्यपताकायै नमः। इदमत्रादि पूजनं। यानि कानि च भूता
नि स्थावराणि चराणि च। तानि ध्वंसयते वायुर्ध्वजं दृष्ट्वा नमोस्तु
ते। वायुदिशास्थयोः ध्वजापताकयोः सपरिवारयोः पूजनपरिपू
र्णमस्तु। इति वायव्यां ... धूम्रवर्णां महाकायां तेजोवीर्यबलप्र ११९०॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

५ गदयाचिह्निता स्वच्छा सोमार्थसन्धसे सुधी ॥१९॥

दोः ॥ भगवतीनाम सोम्या यां ध्वजामावाहयाम्यहं ॥ यदक्रंद ॰ सं ॥ सोमप
वते यजुः ॥ चंद्रं चांद्रं साम ॥ कुविदंग त्र्य ॥ सुमुखसहितायै नीलवर्णा
यै किंनरदंडस्थितायै अर्घ्यचिह्नितायै सोमदेवतायै किंकिणि
काशक्तितायै भगवतीनाम्न्यै उत्तरध्वजायै नमः ॥ इदमर्घ्यादिपूज
५ कां नं ॥ पताकां कुबेरयों चौ आप्यायस्वेति मंत्रतः ॥ तवाहं सोमरः ॥ आप्या
यस्वेति यजुः ॥ सोमं राजानं साम ॥ उत्तरतजुकृतिच्छ्रय ॥ सोमानुचरसहि
तायै पांडुवर्णायै किंनरदंडस्थितायै गदाचिह्नितायै सोमदेवतायै किं
किणिकाशक्तितायै उत्तरपताकायै नमः ॥ इदमर्घ्यादिपूजनं ॥ सर्वत्र
देवमध्ये यः सोमो राजा व्यवस्थितः सुखवर्णो गदाहस्तध्वजां [illegible]
नमोस्तु ते ॥ उत्तरदिशि स्थयोः ध्वजापताकयोः सपरिवारयोः पूज
सुमुखप्रीयतां वः स्वाहा १

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

ध्व०ऊ०पू०
राम

नंपरिपूर्णमस्तु॥इत्युत्तरस्यां॥ ॥ॐसर्वैवर्णंमहाकायांतेजोवीर्यबल
प्रदो।नाम्नायशोदामीशानेध्वजामावाहयाम्यहं॥कद्रुद्रायस्त्रं०॥ईशा
वास्ययजुः॥ तद्वोहोवासाम॥अमृतद्धिवुंअ०॥अनुप्रतिष्ठितसहि
तायैश्वेतवर्णायैकिंनरदंडस्थितायैवृषभचिह्नितायैईशानदेव
तायैकिंकिणिकाशोभितायैईशानध्वजायैयशोदानाम्न्यैसपरिवा
रायैनमः॥इदमन०पूजा॥॥आवोराजानमंत्रेणश्वेतामीशानदिश्य
पि॥ईशाकोणेध्वजंस्थल्केतन्नेशप्रीयतांन्यसेत्स्तमीशानंस्त्रं०॥आ
वोराजायजुः॥आवोराजासाम॥ईशानांत्वाअथ०॥ईशानानुच
रसहितायैश्वेतवर्णायैकिंनरदंडस्थितायैत्रिशूलांकितायै
ईशानदेवतायैकिंकिणिकाशोभितायैऐशान्यैपताकायैनमः॥ ॥१३॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

इदमर्घ्यादिपूजा। त्रिनेत्रत्रिपथाधारित्रिपुरक्षयकारक। गंगं बुधरदे
वेशाध्वजं रक्तं नमोस्तु ते। रुद्रः प्रीयतां वः स्वाहा। ईशानदिशास्थयोः
ध्वजापताकयोः सपरिवारयोः पूजनपरिपूर्णमस्तु। इतीशान्यां प
॥८॥ रक्तं गौरीं महाकायां तेजोवीर्यबलप्रदां। नाम्ना महाबलां मूर्ध्वां
ध्वजामावाहयाम्यहं। ब्रह्मादेवानां ॐ ब्रह्मज्ञानं यजुः ब्रह्मा ब्रह्मलोकं
साम। ब्रह्मसूक्तं श्रीघ० ब्रह्मासहितायै रक्तवर्णायै किंनरउंस्थि १३
तायै हंसचिह्नितायै ब्रह्मादेवतायै किंकिणिकाभूषितायै ॐ महा
बलानाम्न्यै ऊर्ध्वध्वजायै सपरिवारायै नमः। इदमर्घ्यादिपूजा॥ र
क्तं गौरीपताकां च ब्रह्मस्य जज्ञानमंत्रतः। पंचवर्णध्वजं चैव तत्रैवेशा
समायुक्तां

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

ध्वजा०पू०
राम

नपूर्वयोः। अस्मिन्रुद्रास्त्र०। ब्रह्मजज्ञानेयजुः। ऊर्ध्वब्रह्मासामा। ब्रह्मस्वे
ता। अप०। ईशानपूर्वयोर्मध्ये॥ ब्रह्मानुचरसहितायैशुभ्रवर्णायै
किंनरदंडस्थितायैकर्त्तृचिह्नितायैब्रह्मदेवतायैकिंकिणीकाशो
भितायैऊर्ध्वपताकायैसपरिवारायैनमः। इदमर्घ्यादिपूजा। विरंचि
ब्रह्मकर्त्ताचजगद्बीजंनिरंजनं। अनादिनिधनोदेवध्वजंगृह्णन्नमो
स्तुते॥ ब्रह्मा प्रीयतांवःस्वाहा। ऊर्ध्वदिशास्थयोःध्वजापताकयोःस
परिवारयोःपूजनंपरिपूर्णमस्तु। इत्यूर्ध्वीयां॥ ॐ॥ कृष्णपीतांमहाका
यांतेजोवीर्यवस्त्रप्रदां। श्रीपदांनागलोकस्थांध्वजामावाहयाम्यहं।
ससपरीसं०। नमोस्तुसर्पेभ्योयजुः। आभाउमाहेसामा। व्यक्तुरिकां ॥१२॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

२ नागेत्रानंतदेवस्य याइषवेति मंत्रतः ॥ २

स्थि १

चत्र्यष्टनागसहितायै चित्रवर्णायै किन्नरदंडुंतायै गरुडचिह्निता

यैनागदेवतायै किंकिणिकाशब्दितायै श्रीपद्मनाम्न्यै अनंतदेवता

यै सपरिवारायै नमः ॥ इदमर्घ्यादि पूजा ॥ सर्ववर्णपताकां ध्वपश्चां नि

र्ऋतिमध्यतः ॥ कालीको नाम ॥ याइषवो यातुधानयजु ॥ अभिप्रमांगीसा

मा सर्पानुसर्प ॥ अर्घ्यं ॥ निर्ऋतिपश्चिमयोर्मध्ये ॥ अनंतानुचरसहित

यै सर्ववर्णायै किंनरदंडस्थितायै चक्रांकितायै शेषदेवतायै किंकि

णिकाशब्दितायै निर्ऋतिपश्चिममध्यस्थितायै पताकायै नमः ॥ इ

दमर्घ्यादि पूजा ॥ क्रोशीभीष्टनराक्रांतपातालतलवासक ॥ श्रीकृष्णश

यनाधार ध्वजाग्रकं नमोस्तु ते ॥ नागः प्रीयतां वः स्वाहा ॥ अनंतदिशास्थि

त १

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

ध्वजा॰पू॰
राम

योः ध्वजापताकयोः सपरिवारयोः पूजनं परिपूर्णमस्तु ॥ इत्यवाच्यां ॥
॥१०॥ महाध्वजो मध्यस्थितः पंचवर्णनमोस्तु ते ॥ ध्वजनायक नमस्तेस्तु
किंकिणीस्वशब्दान्विते ॥ तमीशानं स्र॰ ॥ तमीशानं यजुः ॥ तमिन्द्रं जो
हवीमि साम ॥ ईशानं त्वा अथ ॥ मध्यस्थिताये महाध्वजाये किंनर
दंडस्थिताये सर्ववर्णाये [illegible] ये सर्वध्वजाश्रिताये सर्वध्वजाप
ताकादीनां नायकाये किंकिणीकाशद्विताये महध्वजाये नमः ॥ इद
मर्घादिपूजा ॥ महाध्वजस्तु कर्तव्यः सर्ववर्णो मनोहरः सर्वसिद्धिप्रयच्छा
मि ध्वजोत्कृष्टं नमोस्तु ते ॥ इति नीराजनध्वजापताकास्थापनं ॥ ॥श्री
संवत १८८६ चैत्र वदि तिथि यावदि १२ रवीदिने वंसपुरमध्ये लिखितं ॥ ॥१३॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

धज्ञा०पू

राम

जोगेश्वरजिजुगतेश्वरपरोपकारार्थं ।। देववजेशंकरजीनाईजे
शंकरपठनार्थं ।। प्रभुनं नवतु ।। ।। कल्याणमस्तु ।।
नम्रिटटिकटिग्रीवाबधमुष्टिरधोमुखं । कष्टेनलिखितंग्रंथं
यत्नेनपरिपालयेत ।। तैलाद्रक्षेजलाद्रक्षेद्रक्षेश्रथलबंधनात
।। मुर्खहस्तेनदातव्यंएवंवदतिपुस्तीका ।। ।।

।।१४।।

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.

Takshashila Project

॥ इति तोरणध्वजापताकापु० ॥

Digitized by Vaidika Bharata/Suparna Trust, Maujpur, New Delhi.